

● యు. పి. లో
చూపరిమితి
అక్కర్లేదట!
● కమ్యూనిజంపై
కార్మికుల
తిరుగుబాటు

* * *

మీ ప్రధాని నెహ్రూగార్యంలో భూమికి పరిమితి అక్కర్లేదని ఈమధ్య సమాచారమయిన యు. పి. మంత్రివర్గం నిర్ణయించింది. కనీస కారణము మహావీరుగా చెప్పారు. ఆసియా ద్వీప ద్వీపంపై పరిపాలించిన స్థానికులమీద వ్యవసాయమును కొన్ని నిబంధనలు తయారు చేశారు. ఆ నిబంధనలను కైతులు అంగీకరిస్తే భూమికి పరిమితి పెట్టవల్సివచ్చేదన్నారు. భూసంస్కరణలు రానున్నవని భాసిలో లేనివారికి కొంతభూమి తప్పకుండా దక్కుతుందని ఆశించిన జవాహర్ మంచివాడే వినిపించింది. ఇక సాక్షుతో అన్ని రాష్ట్రములలోను భూసంస్కరణలు ఎగిరికొట్టవచ్చు. చక్కగ వుండగదా యీ వాదం! అంతేమంది పరిపాలకులు మనవారైతే - మనకు నిర్ణయం కలిగకుండా చేయడం వారికి తెలియదంటారా?

అట్లాగే నిరుద్యోగ సమస్యపై ప్లానింగ్ కమిషన్ ఫస్ట్ మహాసభన - టెక్నికల్ టువేన్టు మనదేశంలో హోట్లమంది నిరుద్యోగులు వుంటే వుండాలని తెలియ్యారు. అంటే ఇంతకాలంప్రజాగళిక వినరాలు ప్రచారంచేసి, లక్షలాదిపుర్రోగ్గాలు ఇస్తున్నామనడం అబద్ధమన్నమాట. నిజంలో ఆంధ్రలో పరిస్థితి అంతే నేమా అని విస్తుంది. పడేళ్లు పనిచేసిన డ్రావేను మేస్త్రీలు వందలాది పూజులవుతున్నారు. మరి ప్రజాగళికలో లక్షలాది కొత్తవారి పుర్రోగ్గాలు - అది వస్తే - రావోగాని, పున్నవారికి మాత్రం భాయంగా వూడిపోవడంజరుగుతుంది. యీ రెండిమధ్య

క్రిత నాణెములు :: నయా పైసా మొదలు రూపాయవరకు వుండు నాణెముల బొమ్మలు యీ చిత్రంలో చూడవచ్చు.

వ్రాయాలనేవస్తున్నా

క్రిటిక్

పనువ్వయం చేయటానికి ఏ దెక్కలపండితుడి నయినా నియమిస్తే - పుర్రోగ్గాలుపచ్చివా రాకపోయినా, పున్నా వూడినా - రైల్వేలోనయినా మధ్యవర్తియ ముంపగడేమా! వెమకటికి, రివ్యూను గురించి టేక్ కథివుండేది. టర్కితో పోరాడుతున్న రివ్యూ వైవాలు మన పరాధయి మనగట్టుకుంటే - గుండ నిబ్బరన్నా కా పా ద మ బాయిచక్కిరెస్తే "పర్మిషన్ రంగం లం తెటా ప్రకారంగా వుంది" అని ప్రకటించే వాడట.

కమ్యూనిజంపై కార్మికుల తిరుగుబాటు పోలెడుగా కార్మికులు "మాకు తిండి పెట్టండి" అని లక్షలాదిమంది ఏ ధు ల లో

పడ్డారు. ప్రభుత్వముల గానో పంపునీంది ఆ ఆధార్య క్రామములలో చాలామంది చని పోయారట. ప్రభుత్వ పుర్రోగ్గాలు చంప బడ్డారటదామ. కమ్యూనిజంపై పట్టి ఆసీయ స్వంసం చేయబడేదట. ఏమిటి ఏమిటికానిం? పోలెడుగా ఆచారాలతో, పనింటలభారం దీప్రం గావుంటుంది. భరించలేని కార్మికులు పారిజాతవాటూట్టే పీఠలకెక్కారు. ఇంత ప్రభుత్వాల పనోట్టకు ఏధులకైనా మే గాని, మేము అధికారంలో వుండేమాదా అంతే పనా అంటుంది కమ్యూనిజం ప్రభుత్వం పోలండులో. ఏవుతెప్పవదివ్వయే నీరజాత్ అంటారు కార్మికులు. పుల్లిపాయలవడం క్రాంత్యుగభావోక ఆపచారం అని ఇరులవడ చెప్పే నే గాని, ఇంట్లోవాడవద్దన్నావా అన్నాడట మేస్త్రీకి. ఆ విషయం కార్మికులకు పోలండులో ఇంకావంటున్నట్లులేదు.

కోరుమెదలి-ఇట్లాటి చెప్పటానికి రీలు లేకుండా-పరిపాలనను పుకర్పండిగాచేస్తుంది కమ్యూనిజం. మరొకపక్షం ఎన్నికలలో నిల బడవలెదు. ప్రభుత్వ పక్ష పు కార్మిక సంఘాల పెట్టుకోవాలి. వాటి నైవాసభ, పంపు, సమ్మె మామూలులేవు. కార్మికసంఘం విఘనమలేంది పనికోరికదు. కార్మికసంఘం ప్రభుత్వంకంగం. ఇక ఎచ్చటికక్కలకు కార్మి కులుగో నోరుతెనుకొన్నాదా, నోటివ్వకకుడు కాస్తాపోతుంది. అంతటితో ఆగకు కమ్యూ నిజం. నిర్బంధకార్మిక పీఠికానికి సంపుకుంది. భావితున్నా ఆధ్యాత్మంగా పగమంచానికి మానవేయబడి భూమిగంతెయ్యగిరి, ఇట్లాంటి ప్రభుత్వంపై తిరుగుబడం అంటే పర్మిషన్ కోట్లకు ఏదేదచాలకెనా? దానికీ ఆ రోజుకాగ్గావాళా నీరూనియందంటే - పోలండు కమ్యూనిజం పరిమితిగా వుంటే తెలిసిపోతుంది. పాదావ్యవహారాల వేద ప్రతి శ్రద్ధ భక్తికుంటుంది. కాని రోజుకు

ప్రభుత్వం, దానిని సమర్థించే వికేతాతేదారు న్నిం ఏం చెప్పకుండా దింటే వచ్చు వస్తుంది. "శత్రునిజంట్లు-ప్రజలకేమైనామలదరా గానను కొని తిరుగుబాటు చేయించారు." ఇలా! చాలాచక్కనివారం!

కాల్కాట్ - ఖరీక్ పూర్ లో శైశ్వ కార్మికులసమ్మెలుచేస్తే సరిగ్గా నెహ్రూవండి తుడు ఇట్లాంటిమాటలే అన్నాయి. అట్లాగే కమ్యూనిజంపై ఇంతకేకాలలో పమ్మెలు-తిరుగు బాటు జరిగేలే. అచ్చట పరిపాలకులు సరిగ్గా పోలండు ప్రభుత్వ గొంతుకోతోనే మాట్లా డారు. కాని మనపోదరులు అట్లాంటివాడవను గోకతేక్కి ప్రతిఘటించారు. "ప్రజల దుర్భర భాధలను పోగొట్టుకోవను, అట్టిక్రామిక వర్గ మునకు చికిరిసి ఆయుధమై సమ్మె-ప్రభుత్వ నను-ఆరాచికంగా, ఇంతిపోట్లు ప్రభుత్వ మును పడగొట్టేచేసే కుట్రకంద రిక్రించడం వినమేగాకుండా - ప్రవాప్యరిక్కిం" అని ఉద్ఘాటించి! ఇప్పుడు సరిగ్గా అట్లాంటి తిరుగుబాటు వారికనుకైతే-అదంతా క్రిమి ఏజంట్లవర్గ ఆవలంలో నీలిపుంచాలి? యీ పోదరులు నిష్కూటాత క్రితానేవకులైతే, లేక కమ్యూనిజం వారంగించిట్లు భూలోక స్వయమనే నిర్మిస్తే - పోలండు కార్మికులకు తెలియలేదామి? అది ఏమేమిట్లుకున్నా ప్రభు త్వం దాని వర్గం ప్రవాకంటి! మయవపుడు ప్రజలు తిరుగుబడతారు. దానికి ఎవరి సర్దిఫీ కేటు అక్కర్లేదు. అట్లాంటి తిరుగుబాట్లకు రాజకీయ పక్షాలు వుపయోగించుకొంటాయి నేదీ పత్యమే. అట్లాగే పోలండులో ప్రజల దుర్భర పరిస్థితి. ఆ ప్రభుత్వమే సలబిస్తు న్నట్లు - ప్రజల కష్టాలను ఇతరు లేవలైవా ఆధారంగా తేనుకొనివుండవచ్చు. కాని అటు నంగరి ప్రజల దుర్భర పరిస్థితుల పం గతేమిటి అనేకగదా-పగ్గాపేదకులు ఆలో దించవలసింది. అంతేగాకుండా కమ్యూనిజం భూకలవ్యంగ కాదని, కార్మికుల అస్థావిగ్గం ధన చేపట్టు ఎంత నిర్బంధించిరా - కుడ కేరమ తిరుగుబడ కట్టలేదనిమాదా వర్మిత తెప్పకుంది. ముక్తిం యీ ది ధానిం లో వచ్చుట-ఎంతిరకని సాపం తుంకో పోదరులు గగ్గిం-వగ్గతే - వారు కార్మికులకు తుంది చేయవలసినా - బాధలేకుకాని - వర్గం చేయవలసినా వుండగలవి!

లక్షలాదిమంది
పిరి - కోరే

మాలో
బిస్కెట్లు

కుదికర మైదం, చిలక
రమైనది, పిల్లలకు సు
ఖోపకాయక మైదం.

LILY BISCUIT CO. PRIVATE LTD.

సంయుక్త మహారాష్ట్రకు నాగపూర్ రాజధాని?

ధీర్ఘిలో ఆలోచన

- బెరంగాబాద్ కావాలని
 - పూనా వుండాలని
- గూడా సూచనలు

* * *

హొబయి నగరం కేంద్రప్రభుత్వపు ఏలుబడిలో ఆయిదు సంవత్సరాల కాలముండుచున్నది. ఆ ఏళ్ళుట నగరం సంయుక్త మహారాష్ట్రంలో చేరుటయూ, లేక కేంద్ర ప్రభుత్వపు ఏలుబడి లోనే ఉండుటయూ, లేక నగరం ప్రత్యేక రాష్ట్రముగానుండుటయూ అనే అంశము ప్రజాస్వామ్య నిర్ణయంగా వుండుట చని ప్రభుత్వముచే జనసభాలో సమాఖ్యగాను బొంబాయి నగరంలో జరిగిన ఆఖరి భారత కాంగ్రెస్ సభను సమావేశమున కాను మాజనతేసిన నిర్ణయంగా పలికినారు. ఈ నిర్ణయాన్ని ప్రకటించుటకు పూర్వము సమావేశానికి వచ్చియుండిన యూ. ఎస్. ధేబరు, కాంగ్రెసు కార్యసభకు సభ్యుడైన మాలగా అబ్దుల్ కలాం ఆజాదు(కేంద్రవిద్యార్థిమంత్రి).

బెరంగరను హనుమంతరావు (బొంబాయి)

గోవిందవల్లభపంతు (కేంద్రవనోంతుంత్రి), మొరార్జీదేశాయ (హొబయి ముఖ్యమంత్రి) గాల్తో మరొకరినూ కాంగ్రెసు ప్రముఖులతో ఆలోచించినారు.

ఆ చర్చయము బొంబాయి మహారాష్ట్రలకు ఆక్రమ్యమును కలిగింపలేదుగాని పరిశోధనమును గలిగించినది.

నిర్ణయప్రకారము పార్లమెంటు సెలవు కమిటీ రాజ్య ప్రసర్ని రూపొల్లును సవరించు

- చిత్ర ప్రవర్తనలో ఆరితేరిన శంకరరావుదేవు
- రాజకీయ భరతనాట్య విపుణుడు గాడ్గిల్
- ఎవరిదగ్గర వారిమాట మాట్లాడే దేవరీకర్

నను అభిప్రాయము ప్రకాశింపజేసెను. అందు చేత గులకారు, మహారాష్ట్రము, బొంబాయి నగరములలోని భావిరాజ్యాంగ పద్ధతులు ఎలావుండాలనో ఆ ప్రకారము ధీర్ఘిలో, బొంబాయి నగరాలలో ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి.

నాగపూరు రాజధాని

సంయుక్త మహారాష్ట్రమునకు, ఆ నిర్ణయ ప్రకారము నివర్త్య, నాగపూరు ప్రాంతాల కాంగ్రెసు సంఘముల నిర్ణయాల ప్రకారము నాగపూరు ముఖ్య నగరంగా ఉంటుందనే యూహగా ఉంది నేటివరకూ. పూనా నగరంలో కొన్ని కార్యాలయాలంటి. కానీ సభ సంచర్యకరంగా రెండుమారులు నాగపూరులో జరిగితే ఒకమారు పూనాలో జరిగి గలదని యూహగా వుంది.

ఈ విషయము రెండు హాదాలలో ప్రకటించబడుతున్నది.

బెరంగాబాదు కావాలని కొందరు

ఇట్లుండ మహారాష్ట్రలలో తీవ్ర శ్రద్ధాభిప్రాయాలేర్పడినవి. కొందరు మహారాష్ట్రలోని బెరంగాబాదు నగరాన్ని ముఖ్య నగరంగా ఉండాలని సూచిస్తున్నారు. బెరంగాబాదు సుప్రసిద్ధమైన ఆలంబా ఎల్లీదానుమాటకూ, ధవళగిరి (ప్రభుత్వము దాని పేరు తొలగిపోయి) నగరానికి సమీపం. ఈ నగరాన్ని పశ్చిమదేశాలలో దాక్షిణ్ దిశలో, అంబేద్కరుగారు ముఖ్యులు.

హొబయిమండి బెరంగాబాదు నగరానికి కచ్చితమైన సామాన్యంగా, ప్రస్తుత ప్రభుత్వముగాల్తోని - మరాఠీ నగరమును జ్ఞానం గానరావచ్చును. జ్ఞానం తెచ్చు భాంధే జిల్లాలో ముఖ్యమగ్గిం. ఆ జిల్లాం సంయుక్త మహారాష్ట్రానికి ముఖ్యనగరమున నుండాలని యూర్పు, పదమిట్టి భాంధే జిల్లాలవాడు కోరుతున్నారు. కాని ఈ కోరికను ఎక్కువ బలంలేదు. ఎక్కువబలం లేనిదయినా ఈ రెండుజిల్లాలవాడు పూనా కన్నా నాగపూరే

ఉంటుందని వాదిస్తారు.

తెలుగునం బలింపకదా లే నాగపూరైనా, పూనాయనాపరియే పూనామైనా పరియేయని బెరంగాబాదువాలో అభిప్రాయాలు వాదిస్తారు. చాలవరకూ, మరాఠావాలోదాని జనసామాన్యానికి పూనానగరమంటే ఏవరింపు పూనా అయితే పీష్వాల కుట్రలు

వస్తాయని భయం

పూనా నగరంలోని ప్రముఖులు తొలుత రిటైరింగ్ మండలాన్నిండి వచ్చిందారనీ, పూనా విద్యార్థులు ఎక్కువ పీష్వావులూ, పీష్వా పరులూ కాలిక్తి వారితో పాటు మహారాష్ట్ర జనసామాన్యానికి భారదామకంకాదేమనది, మరల పీష్వా పద్ధతులు (పీష్వా) పీష్వా యేమనది మరాఠావాదా వారీగా, భాంధే జిల్లాలవాడూ, పూనా, వాదిస్తూ వారని జనసామాన్యము ఆశుకుంటున్నాడు.

పూనాలోగాని, పూరాయలోగాని ఏ ప్రభుత్వం కావచ్చును.

ఇటీవల హైదరాబాదులో బుద్ధ బయంతి పెద్దయెత్తున జరిగింది. ఈ సందర్భంలో జరిగిన సభకు ముఖ్యమంత్రి రామకృష్ణరావు అధ్యక్షతవహించారు. తెలుగుకవి దాశరథి వర్మాయుచిస్తున్నారు

గయలో బుద్ధజయంతి : టిబెట్, బహాకా, బర్మా మున్నగు దేశాలనుండి వచ్చిన భక్తులు దేవాలయంలోకి వృత్తవంగా పోతున్నారు.

కామినియా హేర్ ఆయిల్

"మృదువైన సుమగముగిరి, తట్టమైన శిశిజనుల వర్ణిస్తూ చేయుట విశ్వయము" అని కామినియా తైలముని పేర్కొనెను. * 'వైజయంతిమాల' దేవుడున్నది. పాతకైతన సుమగములు కాంతివంతమైనవిగాను ఆభివృద్ధిచేసి, నెలలూ ముందు ముందు.

ANGLO INDIAN DRUG & CHEMICAL CO. BOMBAY 2

Sole Agents for Andhra State:- M's Vijaya Agencies, P. B. No. 109, VIJAYAWADA-1.

పెండ్లికట్నాలు
రూ. 108 లు

గునుపాటివారి కానుక రూ 50

కొత్తూరు గునుపాటి ముప్పారామిరెడ్డి గారి పుత్రిక ఆయుష్వతి నిర్మలకు, కడప జోటిరెడ్డిగారి పుత్రులు ఆయుష్వరామచంద్రారెడ్డిగారికి 30-6-56 తేది మధ్యాహ్నం నెల్లూరులో జరిగిన వివాహ సందర్భమున, విధువు పడుమున జమీన్ రైతుకు కానుక రూ. 50/- లున్నా.

వెట్టవారి కట్నం రూ 58

కొత్తూరు మెట్ట రాజగోపాలరెడ్డి గారి మేకమామ పుత్రుడు శ్రీయుతి రిక్కిరావు రామచంద్రారెడ్డిగారికి, నిడియ నీలి - శ్రీ బత్రిన రాజేశ్వరమ్మగారికి 2-7-56 తేది మధ్యాహ్నం నెల్లూరు పునమిరిరావ జరిగిన వివాహ సందర్భమున జమీన్ రైతుకు విరాళం ఆర్జమాట పడచాట్టన్నా -

ఇచ్చి పాడుపడిన కారలకు మా శ్రుత క్షత పూర్వక నమస్కారములు. పన్నా మరులకు మా మంగళాభీక్షలు.

-నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు, పత్రికాధికారి.

జమీన్ దరఖాస్తు

6-7-56 తేది శుక్రవారం
శ్రీ మధ్యమ క్షేత్ర బహుళ క్రియాదశ

గ్రామోద్యోగులు

గ్రామోద్యోగుల ఆందోళన, బెదిరింపులు, తిర్యాకాలు, రాయబారాలు యిటీవల తరచు పత్రికల శీర్షికలలో కనుపిస్తున్నవి.

క్రొత్తగా తయారుకేయవలసిన సర్వే చార్జీలు ఆధారంకేసులోని, వాటిని గ్రామోద్యోగులు తయారు చేయరంటూ, ఒకవేళ తయారుచేయవలసినట్లే ఆ పనికి ప్రత్యేక ప్రతిఫలం ముట్టజేస్తామని తమ ఆందోళనను తీవ్రపరిచేకారు. ఏ ఏమధ్యకే తమ ఇతర కోరికలను గూడ చేర్చారు.

గ్రామోద్యోగులను లోయర్ డివిజన్ గునుస్తానాగా పరిగణించి, వాటిచ్చే వేతనాలు యివ్వాలని; పాట్లపై ప్రద్యోగులనిర్దానిస్తే వారి విధులేమిటో స్పష్టపరచాలని; ప్రభుత్వ పనిమీద పిలిపించబడకపోయిన ప్రయోజనాల యివ్వాలని; అదనపుపనికి ఆదనపు ప్రతిఫలం ముట్టజేప్పనికే ఆ పని వారుచేయరని; గ్రామోద్యోగుల పిల్లలకు పులికవిద్య వైద్య పూకర్తలు కల్పించాలని - యిటీవల రాష్ట్ర గ్రామోద్యోగుల సంఘంవారు రివియూ యంత్రాంగము రామారావురెడ్డి సమక్షించిన సచివలొని ముఖ్యంగా.

గ్రామోద్యోగులపై మధ్యంగానేవున్నది. ఇదేమిటో ఏ ఒక్కరిని ముఖ్యంగా కాపురం వలనవుండగా, యిప్పుడు ప్రభుత్వ గ్రామోద్యోగుల పనిమీద, యీ అన్ని గ్రామోద్యోగుల యీ గ్రామోద్యోగులు ఏ వారు ఉన్నారో

స్థానంవారికి సన్మానం

(12 ఏక గరవ)

చాలమంది నలుగురు అనిమితంగా వారికి అర్హతలేదు, వారికి వేతనాలునుమార్చలేదు. నలుగురు ఏకగ్రామీకానిగా భావం తెలుసుకొని పిలిచారు. వాటికాల్లా వాటికా 100 పూర్వకంలేదు. ఈ కానుక వేతన వారు సురువు. కొంతమంది ఆనుభవాలను యితరులకు అందిస్తున్నారని ప్రవృత్తిగలవన్నారు. కాని ఎవ్వరూ ముందుకు రావడంలేదు, ఏమీ జరిగిన పారంగిధర నాలుకలలో పెండ్లింటుల వరకు వారికికాని వాడుగలకు రాలేదు. మాదవగంటనుండి కొత్తగిరిలో నీవమైపా య్యాను, అప్పుడు రసోత్పత్తికలిగింది అన్నారు.

తెనాలి రామలింగపాపక చరిత్రను వివరిస్తూ నాలుకలలో తమ ఆనుభవాలను చెప్పారు. ఎప్పుటికప్పుడు తమ పనిమీదలొని వటులందరూ అక్కడినున్న ఆనుభవాల వారిని చెప్పారు. తప్పులు తేసినవాటి బట్టినాలు విధించబడుతుండేవన్నారు. కాని తనకు మాత్రం ఏమీపడేకాదని చెప్పారు. ఒకసారి బడిలికపల్ల కులభారం నాలుకలలో ఆవలించగా కొంత నలుగురు తనలో తప్పుబట్టారని చెప్పారు. సర్వభావ ఆవలించడం సమ

వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ప్రభుత్వంలో కాపురంకేసులో పిల్లలందరూ పెరుగుతున్నది. కాని గ్రామోద్యోగులమాత్రం అప్పుడెంతో, యిప్పుడంతే. దీనిని బట్టి గ్రామోద్యోగుల బాధ్యతలు, పని, ఎంతపెరిగిందో వివరించారు. ఈ బాధ్యతలకు తగిన నట్టుగా వారివేతనాలూ, పూకర్తలూ, అంతస్తుగా ఏ మాత్రం పెరగలేదనేది స్పష్టమైన విషయం. అలాంటప్పుడు తమ పరిస్థితిని కొంత బాగుచేయమని గ్రామోద్యోగుల కోరడం వ్యాయమా, ధర్మమామూడా.

కాని గ్రామోద్యోగులు బెదిరింపులకు, సమ్మెలకు ప్రామాణికంగా సమర్థంలేదు. సర్వచార్జీలెక్కల తయారుచేయవలసిన రాష్ట్రసంఘం ఆదేశించడం ఆమదితమని మా ఆధిప్తాయం.

గ్రామోద్యోగులు యితరకాలంగా ఆందోళన చేస్తున్నా, కేవలం మాటలలో పానుభూతి మాపినవారేగాని, పనిమీదపడిన మంచి బిక్కరూలేరు. కాని వినియోగంకోరి చంద్రమూర్తిగారుమాత్రం చాల పానుభూతిని ప్రదర్శించారనే చెప్పవలసివుంది. కీ తాలు పెంచబోయినా, ప్రయోజనాలపై యిచ్చుటకు, గ్రామోద్యోగుల పిల్లలకు పులికవిద్యా పూకర్తల కల్పించుటకు వినియోగంకోరి మాట యివ్వడం మునా క మామై వ విషయం. గ్రామోద్యోగుల యితరకోరికలకు సంబంధించిగూడా వారి మాట సభకు మాజురై ప్యయంగా వినుటకు నిర్ణయించుకోదగినా సమంజసంగావున్నది. సర్వార్థికైకమైనా ప్రద్యోగులపై తీసుకున్నచర్యలు ప్రపంచంవారికి వున్నపుడుచేయదగినా కుధ సూచనం.

వినియోగంకోరి ప్రదర్శిస్తున్న యీ పానుభూతి వ్యవస్థ; గ్రామోద్యోగుల ప్రభుత్వంపై తీర్తి కట్టక, వారికి సచ్చెప్పి కార్యంసాధించుకోడం గానుంటుంది. ప్రభుత్వంగా వుండివిద్యా పూకర్తలలోను వైద్య పని యాన్ని; ప్రయోజనాలపైవోడు, ప్రత్యేక పనులకు ప్రత్యేక ఆలవెప్పలకు యిచ్చి, వాటిని ప్రకారంగా కీ విం చే ఆవకాశం కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

విశేషం. ఆమె పర్యాయం, గర్వి కాపురం ఆ నాలుకలోకేసులకు పర్యవర్తకం కాపురం ఆవలించి పుష్కలముమేదని చెప్పగా కొంత నలుగురు అనిమితంగా చెప్పారు.

శ్రీ నరసింహాచార్యగారు తన వుపద్యాయము ముగిస్తూ యిలా అన్నారు.

“నాలుకలలో కేసుకే చెప్పవచ్చు. కాని, పూవయం, భావనలకు, ఆకారం, ఆనువ్వం నలుకుకే అత్యంతావశ్యకం. వటువేర్చిలేరాదు. వటు ఒక గిరి (పల్ల). నాలుకలవ్వారా సాధించలేని పనిలేదు. లోకంలోని ముప్పారాలకు పారంగిలుటకు ప్రభుత్వంపెట్టే ఖర్చులో వెయ్యివంతు నాలుక కేసు యిచ్చి మంచిది. పూవయం నాలుకకేసుగురించి మాచేత విచారణ జరిపింది, రిపోర్టు వ్రాయించి యున్నారు. పనియించువర్షంకు పనియంకేస్తానని చెప్పియున్నారు శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు. నాలుకకేసు దేశభ్యుపయానికే ఉపకరించే సదవకాశాన్ని కల్పించమని ముఖ్యమంత్రిగారిని మరొకసారి కోరుతున్నాము”, అన్నారు.

అధ్యక్షులు శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఆంధ్రోపద్యాయంకేసు యిట్లుచిరి.

“శ్రీ స్థానం ఉదహరించిన రిపోర్టు ముద్రాను పరీక్షిస్తే సచివాలయంలో భద్రముగా వుంది. వానిని ప్రకటించాయ సేకరణ నిమిత్తం ప్రకటించాలనుకొంటున్నాము. ద్వికకే, నాలుకకే, కవిత్వం దుష్టు ఖర్చుకేస్తే లభించేదికావు. తీసుకోయూనికర్చిస్తే ఆకయాలలో లలితకావ్యంపై ఒకటియవుంది. ఉత్సాహవంతులైన నలుగురు ఆనుభవాలను వివరించుటకు ప్రయత్నిస్తామని” అన్నారు. ముల ప్థానం నరసింహాచార్యగారిని అభినందిస్తూ వుపద్యాయము వివరించారు

‘తుపాను’ ప్రదర్శనం

సభాకార్యక్రమసంవేరిం పులుగుండ్ల రామకృష్ణయ్యగారు రచించిన ‘తుపాను’ నాటకము రచన పైరింగ్ ప్రదర్శనం జరిగింది. అందరి రానువరకై పాత్రధారి శ్రీ గాడపల్లి రామయ్య, గోపాలరెడ్డి పాత్రధారి ఈశ్వరరామ, మద్రాసునటి సీతారామయ్య, నువోడ్లంగా నటించి ప్రేక్షకులను ఆనందార్తి నోలలాడించారు. శ్రీ గాడపల్లి రామయ్య నోరు పెడిసేలే ప్రేక్షక గ్యాలరీలన్ని గొల్లన నవ్వుతో భవించేది.

నాటక ప్రదర్శనానంతరం “భాగవతరెడ్డి” పాత్రధారి శ్రీ గాడపల్లి రామయ్యగారు, శ్రీ ఆప్పల ఆంజనేయులుగారు ఒక సారి వెండికప్పుడు శ్రీ స్థానంవారుపూజించారు. ఆ సందర్భంలో శ్రీ నరసింహాచార్యగారు ఇలా మాట్లాడిరి. “ఈ నాటకం రసభరితమందు కొన్నది. నటులలోకీ ముందు కవిని అభినందించవలసి యుంది. వాటికా విడి విటుడు పెండ్లిండు శ్రీతాం. కవి రైలు పట్టాం. నలుగురు నైలుబండిగా వాటివై వడవారి. నలుగురు, కవిభావానికి వ్యాఖ్యానం చేసి నటిస్తాడు. ఈ నాటకాన్ని యితర సభాపక్షిగా ప్రదర్శించడం కొకకావల భాగ్యం. ఈ ప్రదర్శనంలోని నలుగురు ఒకరిభావాన్ని మరొకరు అందుకుంటూ సమర్థిగా నటించారు. ఈ నాటకం ఎక్కడైతా ఏ ప్రాంతంలోనైనా ప్రదర్శనపానుమానం పొందగలవటులో పండితంలేదు.” శ్రీ పాత్రధారి సీతారామయ్య వులహలకీ అభినందిస్తూ “వానభావ నిర్వంధంలో యీ శ్రీశక్తి చాలారాగా నటించింది. కాని ఒకరోజు ముంకి, ప్రత్యేకంగా ఆంధ్రమనోరేఖ, రచయిత

మన్న శ్రీశక్తి వుండలసిన మర్యాదకు పాటించాలని వా పరిహాసం. అన్నారు. ముప్పారామిరెడ్డి పాత్రకు కట్టా. కొట్టా తేమన్ని స్వాభావంగా వేడవ తేసినందున వి. మహర్ నానినూడా అభినందించారు. కవి భూమిపై రామకృష్ణయ్యను శ్రీ స్థానంవారు పూజపాలంకొన్నారని తెలియ.

ఆంధ్రసభ సన్మానం

1 తేది ఉపయం ఆంధ్రసభవారు తమ నిర్దేశవంబో శ్రీ స్థానం నరసింహాచార్యగారి సన్మానంకేకారు. ఆంధ్రసభ మేకకారాలలో ఆహ్వానించి సభాపక్షిరికి తీసుకొనివచ్చి మాత్రం వస్తూ లోలో ఫల పుష్పిలతో పత్రికించారు. వాటి సభకు మంగళమును పరిసంహారావుగా అభ్యుత్తరీ పడించారు.

ఆ సందర్భంలో నరసింహ శ్రీ మోక్షరామకృష్ణయ్యగారు అభినందన పంచరత్నములు సమర్పిస్తూ “భారత రాజధానిలో తెలుగు నాటకవిలసత్కేసు విలువ భవంతుల నీచే నిలువంగలేట్టే ముడిపిరి” అని ప్రస్తుతించారు. ఆంధ్రసభ కార్యకర్త శ్రీ కామరాజగడ్డ శ్రీనివాసరావుగారు అంగ్లమున రచించిన ఆంధ్రనందన పత్రికమును సమర్పించారు.

శ్రీ స్థానంవారు సన్మానానికి ప్రస్తుతించిన మిమ్మ, తనకు జరిగిన మహత్తర గౌరవాలలో ఇది పెండ్లిపడిన పెట్టావారు. ఆంధ్రా సవిలో నెల్లూరు, లక్ష్మిరి, తెనాలి నాటక కళా కేంద్రములందు, ఈ కేంద్రాలలో అనేకులు నాటకంగాలలో కృషిచేసి అర్చకృత్యాలని చేస్తున్నా, నెల్లూరులో పెండ్లి ప్రయోజనముల కేంద్రమైన కార్యకర్తల ఆయుగంగా, కందాన శ్రీనివాసరావుగారు, నెల్లూరు నాగరాజారావు, రామిప్పాయి సుబ్రహ్మణ్యం, కాకే సెంచుమల్రహ్మణ్యం, మన్మతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు కొంత స్పృహించారు. తనకు లభించిన “సద్భక్తి”లో ఏదైనా నాటకముకే అందులో కొంతభాగం ఈ పటశేఖరులకు చెందుతుందన్నారు.

నెల్లూరు ఆంధ్రసభ మాత్రం ఉపాధ్యక్షులు కీ. శ్రీ. ముత్తెరాజు మర్పారావుగారు “కృష్ణకులభారం” తత్వపర్యంగా భావముకేసించిన, ఆంధ్రసభలో సన్మానం పొందడం తన భాగ్యమని శ్రీ నరసింహాచార్యగారుతమకృత్యాల పరికరించారు. నాటకకేసు గురించి, నటుని బాధ్యతలను, లక్షణములను గురించికూడా స్థానంవారు మాట్లాడిరి. — మా. వి.

రాజాం డి|| ము|| కోర్టులో

S. C. 533 of 54. E. P. 591 of 55
కోటాని కిరాకామయ్య — వారి.
మీసాల రామమూర్తిగారి — ప్రతివాదు.
యీ సెంటు డిక్రీయం ప్రభుత్వం 2-వ పరిధివాది తా|| పాలికోండ తా|| కేసులను గాగియములోని X|| త|| పల్లం యి 0-60 గ్లు పరిమితిగలదూ 23-7-56 తేది గుం 11 గంటలకు పై కోర్టువాదియగు వేలము కాలుకును, పర్యాయాల రూ. 250/- లు.

— జి. వి. వరసింహమూర్తి, వారి అద్యక్షులు.

నెల్లూరు డి|| ము|| కోర్టులో

S. C. S. No. 145 of 1956.
నగరికంటి బాలరంగయ్య — వారి.
వనకం మంగన్న — ప్రతివాది.
యీ సెంటువాది పరిధివాదివాద చేసిన వావాలో పరిధివాది 60% నోటిసు నిమిత్తం 11-7-1956 తేది వాయిదా తేసియున్నది. అందువిషయంలో ప్రతివాదిగిరి ఆక్షేపణలు వాయిదాలో పైకోర్టుకుచేర్చరై తెలుస్తున్నది. — జి. వి. రామయ్య, వారి అద్యక్షులే.

పెట్టుబడి : 500 గా 60 : పెట్టుబడి : 171.
 సంఖ్య : 22/100 - కన్యచారి : 171.
 ముద్రా : 182, • వాడలముద్ర : 171.
 విజయవాడ : యువకలకలముద్ర : 171.

పట్టుకొనినా నాంబయినగనం మహాబాహు
 కది చియ్యించి. కాని కాల్గెనుకొనానా
 పగ్గిరావ్యాప్య పగ్గియెత్తినామదియూ ఇంక
 కది బారించెను.

—నం. సంకీర్తనాను - పీఠము.

— 90611 6 5404

జనవరి

ఈ కీర్తికల్పం వివిధ సమస్యలను గూర్చి పాఠకులు చర్చించవచ్చు. తమ తమ అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా తెలియజేయవచ్చు. వ్యక్తిగత మాటలు అనుమానం యిది తెలియకాదు. —సం. జ. రె.

యలమందారెడ్డి సోమశిల కొరకు కార్చినకన్నీరు - పార్టీకొరకా - ప్రాజెక్టుకొరకా?

గత ఏడాది జూలై నెలలో - కిరీ యల్ల మందారెడ్డి - కమ్యూనిస్టు మం. యం. పి. గారు - నెల్లూరుజిల్లాలో నీటిపారుదలపై ఒక సుదీర్ఘమైన ప్రతిపక్షభావన. వారందరూ కూర్చుండి ప్రాజెక్టుల పొందినను "వ్యక్త పురస్కారం" కా వాలని తెలియచారు. ఆ ప్రకటనను పరిశీలించి వారికెవరినైనా, అందులో కనిపించేది - ప్రాజెక్టులకొరకు ప్రయత్నం కాదు - వ్యక్తపురస్కారంకొరకు ప్రాజెక్టులను అడ్డం పెట్టకొనడం.

కమ్యూనిస్టు కుట్రల ఎత్తుగడలు - నెల్లూరుజిల్లా ప్రాజెక్టులు

సోమశిల రిజర్వాయర్ కావాలని జిల్లా అంతా ముమ్మరంగా ఆందోళన సాగిస్తున్నప్పుడు - కమ్యూనిస్టుపార్టీ - దాని కోరికలను సంతృప్తి పరిచుకోవడానికి సోమశిల ఆక్రమణ దని ప్రచారించేకాదు. అంతేగాదు సోమశిల కావాలని చెప్పుడం, ఆంధ్రులకు ప్రాంతం చేసి, నందికొండకు ఎగనాంపెట్టి - ఆరవలకునీళ్లు ఇప్పించే భూస్వాములు - వారి ముఠాప్రయత్నమే సోమశిలకొరకు ఆంధ్రాన అని వాదన చేసేగాక, తిర్పా నాలుగూడా చేయించారు. ఆంధ్రానుండి పంచవర్ణ ప్రజాభిక్షానికి కలుపవలసిన ప్రాజెక్టులకాదా అంటే కమ్యూనిస్టు పార్టీ, దాని ఆధీన ఆంధ్రులకొరకు ప్రతి పక్షం, సోమశిలను చేర్చలేదు. అసెంబ్లీలో గాని, పార్లమెంటులో గాని కమ్యూనిస్టు పక్షం సోమశిలకొరకు ఒక్కసారిగా అడిగిన పాపాపాపా లేదు.

ఏటవలసిన సోమశిల ఇకరాదు అని తేలిపోయింది. తమ పంచవర్ణ ప్రజాభిక్షానికి గాని, మురుగునీటి స్క్రీముల్లో గాని, పగవనివారల చుట్టూ గాని దాని పూను లేకుండా పోయింది. కమ్యూనిస్టుల కోర్కెలనుండి, చక్కగా అందించే ప్రయత్నం. యా గాధ జిల్లాలో పర్యవసరమయింది. కాని కమ్యూనిస్టులకు ఒక మాత్రం మాత్రం నమ్మకం ఉంది. జనం ఏదయినా త్వరగా మరచిపోతారని, సోమశిల అని ఇప్పుడు కేక వేస్తే వేరకాల వస్తారని వారి తలంపు కావాలి. ఏదయినా వేరకాల వస్తారని, సోమశిలను రాకుండా చేయడం కమ్యూనిస్టులు అడిగినవాటకం, వేసిన మరే తార్కిక ఎవ్వరూ మరచిపోలేదు.

ఇప్పుడు ఈ రాక్షసం ఎందుకంటే - యామధ్యన వారిపార్టీకి జానోదయం కలిగింది. కమ్యూనిస్టులు కానివారుకూడా మనుషులేనిది, వారిలోకూడా మంచి ప్రయత్నం పాలనూ సభలో నిర్ణయించాలి అయితేలల కోకాపాటి ఇల్లా నిర్ణయిస్తుంటారేమిటి అందువలన పెన్నానదిలో ఇప్పుడు పాలనూ తిర్పానం ప్రకారం నిర్ణయిస్తున్న తెలుగు జాన్నాడు. రిజర్వాయర్ కట్టవచ్చునని కాంగ్రెస్ చేశాడు. మీ ఏమంటే కోర్కెదాక పోయినా - కనిపించే ప్రయత్నం అంతకు కాలా ముందే వారావారు.

సోమశిల ఎల్లానూ పోయింది కాదు - అది వానిని విమర్శించే ప్రయత్నం కాదు - అయితే ప్రతిపక్ష అది కోర్కెలే విన

లోపభూయిష్ట చర్యలు ఆ సోమశిలకు సమం మరచిపోతారని పేరెలంపులాగుంది. ప్రజలలో పునాదిపోయి, రాజకీయంగా మార్పు మేదలు - ఢిల్లీవరకు కమ్యూనిజం ఆ ప్రతిపక్ష పాలయి పోవడం గుర్తించి యీ ముఠాకు ఇప్పుటికి మిగిలింది "వ్యక్తపురస్కారం". ఆ చేతుతో సోమశిల రాకపోయినా - పెద్దమనుషులుగా వారి చేతుకెరిగి, పరపతి సంపాదించుకోవచ్చు. అది వేటి సోమశిల కావాలనే కోర్కె - వెనుకదాని సత్యం. సోమశిలను రాకుండా చేయడం వ్యక్తపురస్కారం అన్న యీ ఘనం సోమశిలకొరకు వ్యక్తపురస్కారం నిర్మిస్తారట.

మీ పుర్రెలకు ఎప్పుడు ఏదికట్టితే అది చదవరాకా ప్రాజెక్టులు అనుకూలం - చేతులారా గొంతుకొనినట్లు సోమశిలను అణగి ఇప్పుడే చేతుతో వాటకం అడను వారికే తెలుగుని, యితరులు అట్లాంటి సాహసాలు నెయ్యలేదు. —జి.కె.కె.

సాహిత్యగోష్టి

(10 ఏక వర్ణం)

సంస్కృతం చదువుకున్నాను తెలుగులో గ్రంథరచన చేసి కొందరు తెలుగు సాహిత్యకారులు వాణిం తెలిస్తే, నేటి ఇంగ్లీషువేర్చిన వారు అధికంగా తెలుగులో వచన రచన చేయటం, తెలుగుభాషా సుప్రసాదం తెలియని ఆంగ్ల విద్యార్థులకు కొందరు తెలుగు ప్రతిభకు సంపాదకులు కావడంవల్ల, ఆంధ్ర భాషకు అధిక వ్యయం కలుగుచున్నది. ఆ ఆంగ్ల మానసపుత్రులు ఆంగ్లంలో ఆలోచించి, తెలుగు రచన చేయటంవల్ల తెలుగు పవర్చి పోతున్నది. ఆ గ్రంథాలే, ఆ ప్రతిభలే చదివి యువరచయితలు గ్రంథరచన చేయటంవల్ల ఆదుర్దామే వీరకలనమవుతున్నది.

ఇట్లాగే కొందరు, యెంకానీ, చదువుకున్న వారు అధికంగా అనువాదం చేస్తున్నారు. వారి వాక్యరచన, ఆయా భాషాసంప్రదాయాలను పరిశీలించి ఉంటేనేగాక, కొన్నికొద్దా యెంకా వాడుకున్నారు. అనువాదాల్లో అధికం తెలుగు అని చెప్పటానికి ఏ సైక్లం దావున్నది. కామ్రీ గారి సంస్కృతమైననా, ఇతరభాషలు రాకపోవునట్లు, మీరు మిగిలిన సాహిత్యమైన తెలుగుభాషకు నేర్చుకొని, అధికరణలో వ్రాయటం విజంగా ఆంధ్రుల అవ్వడం. వీరికంటే అధికంగా అక్షరం చేసి తెలుగునడికాదు. కాలికాదేవి కాలికానుకు వీరకరాలు వ్యాపిస్తే మన ఆంధ్రమాతృదేవతల వారి వాణివై రీతాత్మకాలువ్రాశారు. ఆ విభావమైన మాతృ వాణివే మనకువాడు ప్రసాదిస్తున్నాడు.

మీ వ్యాధివ్యాసంకూడా కొనియాడబడింది. సాహిత్యం కొందరి ఆంధ్రుల అలవాటు, వింతల ముఠావలసడం గావున, మీ వ్యాధికి ఆ మాతృమే మన సాహిత్యం ఇంకా పుట్టింది.

సంభాషణా ధోయర్థం

కొంతమంది ప్రయత్నం చేయడం ప్రాప్తం. మనోవలంబం సంభాషణ

తెలుగు, కథనం ఎక్కువ. కామ్రీ గారు అధికంగా వాటకం వ్రాస్తారు. అందుకే ఆధికంగా పాత్రపోషణలో వీరికి ఉంది. పంభాషణా చాతుర్యం కామ్రీ గారు పాటిలేమిటి అది అందంగా ఆంగ్లీకరించినది. వీరి పంభాషణ చతుర్యంపై పాత్రలు కల్గ ఎదుట కన్నీరు వి. వాటకం మాతృమే ప్రయత్నం. ఇతరులకన్నా పాత్రలు తమ వాళ్ళకే అప్పగించి, వీరిపాత్రలు మాట్లాడరని.

కీర్తికలు

కీర్తికలు ఆంగ్లీకరించినా పెట్టుటలో విద్వంసులు కామ్రీ గారు. కీర్తికలకాక "అన్నం" పని అయ్యింది? "జన్నానికల్లా ఒకే ముద్దు" "అరికాల్లమంటలు" "ఇద్దరూ ఒకే పోటీ" పోరాం" మొదలగునవి ఇందుకు నిదర్శనం.

పాత్రలు

పాత్రసృష్టిలోను, కీర్తికలకాక పుష్పం ఖరీ. అందుకే వ్రాస్తూ పాత్రలు, విశేషించి శ్రీ పాత్రలు, వీరి సృష్టిలో ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యం గాంచింది. వీరి పాత్రలలో శక్తం, అందులో ఇంటి లీపులైన విరంతులు అవలంబించే ఆనందం అన్నట్లుంటుంది.

పురుషులు ఎంతవయస్సునా చదువడం వల్లగా వారు ముందు ఉంటారు.

ఉత్తమరచయితలు

వీరి కథాసాహిత్యంలో ఉత్తమరచయితగా ఎన్నుకొనినది, "వర్ణనలకు" "ఇల్లుబిడ్డల పెద్ద వాడబడు" "గురుమూలం కొత్త రీతి" "మల్లన్నయ్య" "గుర్రపుంజా" "కొత్త మాపు" "జన్నానికల్లా ఒకే ముద్దు" కామ్రీ గారికి ప్రేమమైనది "వర్ణనలకు" "మూడల్లా" "గుర్రపుంజా"

కథానంపుటాలు

వీరు తెలుగులో వివిధ పుస్తకాలలో ప్రకటించారు. గ్రంథరూపంగా వచ్చినవి "పూల పంచ" "గురుమూలం కొత్త రీతి". చిన్నకథలు అనే చేతుతో 13 సంపుటలు ఇంకా ఎన్నో గ్రంథరూపంగా రాశింది ప్రస్తుతి.

సమాచారం

భాషావిమర్శనలోను, కీర్తికల విషయంలోనూ, కొంత పరిణామం వచ్చింది. ఆంగ్ల విద్యార్థులకు ఆ భాషాభివృద్ధికి కథలలో వాడటం, కీర్తికలకూడా కొన్ని ఇంగ్లీషువేర్చి పెట్టడం. కామ్రీ గారు వ్యాసవీర భాషాభివృద్ధి నైసా, సంస్కృతభాషా పూర్తిగా పోలేరని తెలుస్తుంది.

గత్యాగ్రే, పరావీర, ఏవంతు, కిమ వ్యాప్తి, మొదలగు సంస్కృతకథలు అధికంగా వాడారు. వీరి భావంలోకూడా కొంత, ఏవంతు, మొదలగు సంస్కృతకథలుండే

తెలుగు మాధుర్యాన్ని పాపంలో చురకగా అవ్వాలంటున్నది.

కుక్క, కంబళి, కన్నాకామేశ్వర ద్వారా, యాదవీ, జానకీ, మల్లన్నయ్య అని సంస్కృత కీర్తికలు పెట్టడం సమచితం కాదు.

సంభాషణా చాతుర్యమూ, విద్వంసులైనా కేవలం సంభాషణా చాతుర్యం మామూలు అనే వీరి కథాసాహిత్యం కొన్నికథలకు కేవలం వాటిలమగా చేస్తున్నది.

సంభాషణా చాతుర్యం, కామ్రీ గారు మధ్యమధ్య వ్రాసేమాటలు ఇవలమ్యంగా ఉంటే కథకు మంచిప్రతి, మిస్టి కలిగిస్తోంది.

కామ్రీ గారు చిన్నకథలనే చేతుతో పెద్ద పెద్ద కథలు వ్రాస్తారు. అయితే అవి విమర్శ పుట్టించవు. స్పెల్లింగ్ కంటే పెద్దకథల్లాకే కామ్రీ గారు ప్రవీణులు.

ఉపసంహారము

శ్రీపాదవాడు ఆంధ్ర సాహిత్యమలో అత్యధికంగా బహుకాలంనుండి కృషిచేస్తున్నాడు. ముద్రపై సాహిత్యకావలం.

వీరు విశేషించి వ్యాసవీర భాషా సైత వ్యవస్థాప్తి ప్రసాదించిన ప్రముఖరచయితలు. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి కొత్తవిద్యాపాలన లీనిన కిల్లు.

వీరు వాస్తవిక వాడుకైన కథలు. మన సాంఘికజీవనం, సజీవమైన భాష, సంభాషణా చాతుర్యం, పాత్రల వర్ణనల పొందించగలవు.

ఆంధ్రకుటుంబ పుష్టిని ప్రకటించుటలో ఆనందం ప్రతిభావంతులు. వీరి సాంఘిక కథలు ఆంధ్రుల నేటి సంఘటితానికి ప్రతి లింగాలు. భావిరచనలు, అవ్యభాషియలు, ఈ రకంలోని ఆంధ్రుల ఆచార వ్యవహారాలు, సాగడం, వీరిలో పొందగలగుట వీరి కథలలోని మరక మగులు.

కామ్రీ గారు కాలక్షేపానికి గాక, సరి జాడవారివలె కథారచన సంఘ శ్రేయస్సుకు చేస్తున్న కథలు. చివరకు వీరి ప్రచార దృక్పథం కొన్ని దిగ్విమోచనం ఉంటుంది గమనించవలసిన విషయం.

వీరిలో గత సంఘ సంస్కరణాభిలాష, కాయకష్ట గౌరవం, వ్యవసాయభివృద్ధి, ఆత్మ విద్య, ఆర్థికగౌరవం, వివిధంగా నిర్వహించారు.

కామ్రీ గారు ఇతరులకు ఇచ్చింది, స్వయంగా ప్రకటించింది గాక, ఈనాటికి ఆంధ్రులకాలగా దేవుని గ్రంథాలున్నవి. అవన్నీ తెలుగులోకి మార్చటం మనం కృషి చేయాలి.

శ్రీపాదవాడు మరొక వ్యక్తిత్వం ఉన్న ము చేయించుకొని మన జాతిని పటిష్టం చేసుకొని.

పిల్లల లివరు, స్ట్రీట్ వ్యాధులు

జమ్మి వారి 'లివర్ క్యూర్'

మా భారతదేశం సాహిత్యం, భాషాభివృద్ధికి కుదురున కనుపరచిన ప్రజలలో ప్రతి భాషా నిర్మితవేలలో, నిలవాలంటున్న మద్యం అందుకంటే ప్రతి గమనిక. ప్రతిభాభివృద్ధిలో సలహా. ఉదయము 9 గంటల నుండి 11 గంటల వరకు ప్రకటన:

తేది:	తేది:	తేది:
నెల్లూరు 6 తేది 10 to 11	నీ. ఆర్. గోపాల్ (అధ్యక్షులు)	
విజయవాడ 8 తేది	పి. వ. పాటి (అధ్యక్షులు)	
హైదరాబాద్ 9 తేది	పి. వ. పాటి (అధ్యక్షులు)	

జమ్మి వెంకటరమణయ్య అండ్ సన్స్,
హైదరాబాద్ - మదరాసు.
కార్యాలయం: 132/1, హరిజనకోట - కలెక్టరేట్.
కలెక్టరేట్ కలెక్టర్, (కలెక్టరేట్ కలెక్టర్)
కలెక్టరేట్ కలెక్టర్, (కలెక్టరేట్ కలెక్టర్)
కలెక్టరేట్ కలెక్టర్, (కలెక్టరేట్ కలెక్టర్)

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఒక నాటక కళాశాల ఏర్పడాలే

తనకు జరిగిన సన్మాన సభలో 'పద్మశ్రీ' స్థానం సరసింహారావు

“నాటక కళను దేశభ్యుదయానికుపకరించే సదవకాశం కల్పించండి” - స్థానం విజ్ఞప్తి

“‘తుపాను’ రసపుష్పినందుకున్నది”

(మొదటి పేజీ కొనసాగింపు)

శ్రీ గోపాల రెడ్డిగారు యింకా యిలా ఉన్నారు.

“శ్రీ స్థానం సరసింహారావు ఏ ఏ సంవత్సరం తాము తుక్కితారగా తెలుగునాటక రంగమున విలసిల్లివారు. శ్రీ వివరాచయ్యగారు సమాధిచివ నాటకచరిత్రను మీరు చివరియైనారు. బళ్ళారి రాఘవ, స్థానం ఆంధ్ర నాటకరంగంలో మేధావర్ణతమలవంటివారు. బళ్ళారి రాఘవ స్వరాష్ట్రంలోనేగాక దేశదేశాలలో విఖ్యాతిచందారు. అట్లానే శ్రీ పాల్కిలలో ఒక్కొక్కచోట కొందరు కొంత కాలం ప్రాముఖ్యత సహించారు. కాని గత 35 ఏండ్లుగా అవిచ్ఛిన్నంగా ఆ పాత్రపోషణలో కృషి చేసి స్థానంవారు పేరుగాంచారు. నాటకరంగమున స్థానంవారి సాంప్రదాయములను కాళ్ళతంబుగా నిలుపుటకు, తనదోటి కిష్టులను స్థానంవారు తయారుచేశారా అనేది ముఖ్యముగా ఆలోచనయొక్కమై వుంది. ఈ ఆచారాన్ని స్థానం వారు సరిచేర్చుకొనిన ఆశ్చర్యమును, ప్రార్థిస్తున్నాను. మగవారు శ్రీ పాత్రలను పేరుటం ఈనాటివిద్యార్థులు సహించరు. శ్రీ పాత్రలను శ్రీలే నేయాలనేది నిర్ధారణ అయిపోయింది. ఈ వస్తువులో స్థానంవారు చిత్రాంగిపాత్ర వర్ణిస్తుంటే ఎంతో కుతూహలంకలుగుచున్నది. అందుకుకారణం వారిలోని ప్రత్యేక విశిష్టతయే. వారు పాత్రను అధ్యయనంచేసి, ఆకలింపుకొనినది వర్ణిస్తారు. ముఖంలో, శ్రేణులలో రసవత్తరంగా ఆభినయించడంలో సమర్థులు, వారు కళానిపుణులు. వారు పూర్వచారి నటనలకారు ఒక్కొక్కసారి నియమ నిబంధనలను అతిక్రమించి భావావేశమును ప్రదర్శిస్తారు. అందువల్ల స్థానంవారు విశ్రమభావాన్ని ప్రదర్శించి మనకు ఆకలికాన్ని కల్గిస్తారు. స్థానంవారి విశిష్టత అది. చింతామణి, సత్యభామ, మధురవాణి పాత్రలను మధురమయంగా, రసవత్తరంగా వర్ణించి భాగ్యవహించారు. మాటలను వర్ణించడములో ఎంతో అప్లందాన్ని కల్గిస్తారు. అన్నిపాత్రలు వర్ణించేదానికన్న కొందరు కొన్ని పాత్రలలోనే ప్రత్యేకత జూడడం సమచింతం. ఎప్పుడైనా వయస్యంతి, శక్తంతి, చంద్రవతి పాత్రలను స్థానంవారు వర్ణించారోలేదో నాకు తెలియదు. కాంతరసం, శోకరసములలో సరసింహారావుగారు విజయం సాధించారో లేదో తెలియదు. ఎక్కువగా శృంగారం, శాంతిరసం వీరరసంలో స్థానంవారు దిట్ట. చిత్రకూటం గానాది వర్ణిస్తున్నారో లేక అది భ్రాంతియో అని అనిపిస్తుంది. వీరి ఎక్కువగా చింతామణి, చిత్రాంగి, సత్యభామ పాత్రలను వర్ణించడంలోనే కేసు వర్ణిస్తారు. యిం

కూడా ఎట్టిస్వయంకలేదు. మైవరై కేవల ఆవళుమేమో స్థానం ఎవరినైనా తనదోటికప్పులకు తయారుచేశారా అన్నదానికి నా సమాధానం వుంది. స్థానంవారికి అనేకులు ఏకలవ్య కిష్టులు వున్నాయి. కొంతమంది స్థానంవారి సాంప్రదాయమును నిలబెట్టుతున్నారు. 35 సంవత్సరములుగా సకలాంధ్రదేశానికి సుపరిచితులైన స్థానంవారిని నేడు సన్మానించడం గొప్ప విశేషం. అనందదాయకమైన విషయం. వీరి శ్రీ పాత్రలను చూచి శ్రీలు ఏమనుకోంటారు నాకు తెలియదు. కానిని గురించి శ్రీలవైనా ముందుకువచ్చి మాట్లాడితే కాగుండును. స్థానంవారు తన సాంప్రదాయమును ఆంధ్రదేశములో కాళ్ళతంబుగా నిలుపుతారని ఆశ్చర్యం. మరలా వారిని అభినందిస్తున్నానని శ్రీ గోపాల రెడ్డిగారు తన ఆధ్వర్యోపన్యాసమును ముగించారు.

‘తుపాను’ నాటకలో నాయకగా నటించిన శ్రీమతి సతారామమ్మ

ఆరాధనలసర్వాలకుడై కులపరిమివ్వగా తోడు నేమో అని యనుకోంటిని. ఇప్పుడు ఆయనను బ్రతకేత్తముగా చూడగా ఏదైతేత్తమును తోడత వూర్వ్యశీతియే అగపడుచున్నది. నిన్ని రాత్రి యాటయ్య, నేనుచూడనిది, ఎప్పుటి యిట్లే వూడమనిగమముగా నుండెనని నిరీక్షిస్తూ వున్నాను. దేవుని వింటిని. వాక సర్వము చియనూ నోనియూని ఉద్భవము ఇది.

సుబ్బారావు ‘తులాభారం’ సన్ను సత్యంగా భామను చేసింది

—ఆంధ్రసభ సన్మానసభలో స్థానం

సన్మానము

వీయ్యట సంతాపరమంధల నాటకకళాభిమానుల తలపున మందాకినిపురిక సంతాపము శ్రీ మరుతూరు కోదండరామరెడ్డిగారు స్వయంగా రచించిన ఆభినందన పత్రికమును చదివి. దాట్లకు పత్రికాభివృద్ధిగారు రచించిన పద్మసీరాజవమును శ్రీ ఆకలి మల్లికార్జునయ్యగారు మనోజ్ఞంగావదిలి పత్రిక శ్రీ స్థానం సరసింహారావుగారికి సమర్పించారు. తదుపరి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రైచంద్ర గోపాల రెడ్డిగారు, పద్మశ్రీ స్థానం సరసింహారావును పూలమాలాంకరణం చేసి, ఆప్పల అంజనేయులుగారు బహూకరించిన కాత్మియ కాల వసు స్థానంవారిపై కన్నీరి. ఫలపుష్పములను సమర్పించిరి.

శ్రీ రామదాసు అయ్యంగారు తత్వాత్ శ్రీ నేలటూరు రామదాసయ్యంగారు మాట్లాడుతూ యిట్లనిరి.

“పెద్దల యాజ్ఞచే బిడ్డి రెండు మాటలు:- నేను ముప్పదియేండ్లకు పూర్వము శ్రీ స్థానం సరసింహారావును చిత్రాంగి, సత్యభామ, సత్యభామ పాత్రలను వర్ణించగా చూచియుంటిని. అప్పటి నా సుతంసుము శిష్యునిభూమిచే ఈ యూరి పత్రికలం బ్రతింటివియుంటిని. మరల నేను ఆయన వాడ ఘట్టిలేదు. ఇప్పుడు ఆయన మరల చిత్రాంగివేషము చేయునవగా,

“రెండువేల యేండ్లుగా నాటకవిద్యయు దానికి ముందుచుటయు మన దేశమున నాటి వేరులుపాటి యున్నది. దీనికి ఈ పేటి స్థానం సరసింహారావు చరిత్రము ఉదాహరణమై విరాజిల్లుచున్నది.

“నాటకమున రెక్కిన యుభివియముల కంటెను పాత్రికాభివయము శ్రేష్ఠతయు. మనములోని భావమును మెగాన స్పష్టముగా ప్యాభావికముగా అగపలుచుట. చిత్రాంగి పాత్రంధర సందోగ సంతాపమునను, వానిం జూపించిన తరువాతి వియోగంపు స్వగతిమనను ప్రతిక్షణమునకు చూర్చుచెందు నా భావముల శరంవరను, రక్తి సడల నీక, ముగాన తాండవంపజేయుట చూచి తీరవలసివది కాది తెప్పదరముగాను.

“అత్తై రత్తర్పి పావవదనై: మాచితీ సమ్మగర్త: భావం నుదతి విషయాత్. రాగ బిర్త: స చివ”. కాళిదాసు.

ఈ మాత్రికై తిప్పయగు సుధావారిము. అట్టి ఒకదీక్షము, మువతి, కమ్మలకు శోధింతు తోడునకొని, ఒక మేగావాడలో పాత్రము ముగానంబావు నేనున్న భావము తనకు బ్రతిపాద్యతో మన ముక్తిని బిర్త సర్వముగా నా స్థానం సరసింహారావుగారు తెలుగునాటకు తిప్పి భవభూతి వర్ణించి, స్థానం సరసింహారావు

చిత్రా, సత్యా కారి పాత్ర నిర్వహణమున అద్వితీయుడం అన్నారు.

సభలో గలభావున్నందుక శ్రీ రామదాసు అయ్యంగారు యుపన్యాసము శోర మాటగా గుండ్లెను.

‘పద్మశ్రీ’ స్థానం

పద్మశ్రీ స్థానం సరసింహారావు తనకు జరిగిన ఘన సన్మానానికి ప్రత్యుత్తరించిస్తూ యిట్లన్నారు.

“మనల్లవంకావుంటున్న యీ నాటక రంగంలో నేనొక ఓంధ్రపునుసాధించి అనుభవించానేమో తెలియదు. నాటకసముద్రాన్నింతో సాధించడంప్రం. కాని కానిని సుపాదించి నట్లుగా భారతప్రభుత్వం నన్ను యీ మహా గౌరవాన్ని (పద్మశ్రీ) కి గురిచేసిగ్రచ్చారు. నాకు అవండం భార విచారంకూడావుంటు నాకు పద్మశ్రీనిచ్చారు. ‘పద్మశ్రీ’ చేరితా మిగిలింది కానీ ‘శ్రీ’తేదు. పద్మశ్రీని మానసికంగాకాదేను. ఈనాడునన్ను తెల్లూరులో సన్మానించుచున్నారు. నాలో ఎండలో కలకాదు అని తేలుచున్నాను. నాటక రంగం నాకంటెమించినవారు శ్రీ శేషులు దొరపావుయ్యంగారు, వాగరామరావు. గాయత్రీలు ముద్రిమూర్తింగారు, కాకేమంతు నెల్లూరులో గలవియున్నారు. నాపద్మశ్రీలో ఏదైనా గౌరవంవుంటే, కానిని నై వారికి గూడా పంచవలసివుంది.

నాటకకళనుగురించి మాట్లాడుతూ శ్రీ స్థానం సరసింహారావుగారు యిట్లనిరి.

“నాటకంలో ఒకేవర్గ శాస్త్రాన్ని అందించలేదు. వరుసలు వరుసగా కలసివనితేయాలి. నాటకం సమష్టికృషి. ప్రక్కన వుండివారు లేకపోతే నా పాత్ర వీళ్ళకైచురుంది. కాబట్టి వారిగూడా యీ గౌరవాన్ని అందిస్తున్నాను. నాటకకళ మానవాభ్యుదయానికి మంచిసాధనం. ఇది సరివేరాలంటే అందరూ కలిసి పనిచేయాలి. సంఘపోషణవుండాలి. అర్థిక భారలతో ఆశు నాటకసంస్థలు ఏర్పడిపోయినవి. సంఘంలో నటుడికితిన స్థానం లేదు. నేను ముప్పకేండ్లు రంగస్థలంలోవున్నాను. మన ముదలకనుసించలేదు. ఇప్పటికే తెలుగునాడు గుంటున్నాను. కళ్ళుబుద్ధిఅయింది నాటక రంగం. మంచిరంగస్థలంలేదు. దేశంలో నాటక కాలలు నీనిచూశాలలాగా మారిపోయాయి. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు కళాభిమాని శ్రీ గోపాల రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి ఆయాజ్ఞచి కళాకారులం ఉచ్చాంగిపాద్యము. వారు పోలస్యలు. కాళ్ళనిర్వహణలో వారు కమ్మలున్నావుండవచ్చు. మహాకాలాంధ్రకు వారు ముఖ్యమంత్రిఅయి, నాటకరంగాన్ని ఉద్ధరించుటకు తోడ్పడాలని నా కోరిక. ప్రవాళ్యుడయ్యావీ నాటకరంగం ఉపయోగపడాల.

శ్రీ సరసింహారావుగారికా యిలా అన్నారు.

“ఆంధ్రదేశంలో ఒక నాటక కళాశాల ఏర్పడడం అవసరం. నాటక కళను శిష్యుదానికి నిర్వాలయాల తోడ్పడాలి. నాటకాల్లో శిష్యుడనేవారు, చెప్పేవారు - వుండాలి.